

NARODOWY
BANK POLSKI

Kwiecień 2025 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Kwiecień 2025 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2025 r.

Materiał opracował:
Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej

Autorzy:
Anna Dobrzańska
Małgorzata Kloc-Konkołowicz
Martyna Migąła
Dorota Młyńska
Agnieszka Popiołkowska
Adrian Przerywacz
Joanna Surała

Redakcja:
Magdalena Gąsior, Małgorzata Kloc-Konkołowicz

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com

Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2025

Spis treści

Najważniejsze w numerze	3
1. Komisja Europejska	4
1.1. Czwarta emisja obligacji UE w 2025 r.	4
1.2. Plan działania UE na rzecz sztucznej inteligencji	4
1.3. Ukierunkowane konsultacje w sprawie barier utrudniających integrację rynków kapitałowych w UE	5
1.4. Wniosek legislacyjny ws. rozporządzenia stymulującego inwestycje związane z obronnością w ramach budżetu UE	5
2. Eurogrupa	7
2.1. Posiedzenie Eurogrupy 11 kwietnia	7
3. Rada Unii Europejskiej	8
3.1. Nieformalne posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych	8
3.2. Przyjęcie pierwszego aktu legislacyjnego z pakietu Omnibus I	8
4. Europejski Bank Centralny	10
4.1. Posiedzenie Rady Prezesów, 16–17 kwietnia	10
4.2. Wyniki kwietniowego badania akcji kredytowej banków strefy euro	11
4.3. Korona duńska dostępna w usługach TARGET	12
5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	13
5.1. Raporty w sprawie oceny aktywności w UE banków spoza UE oraz w sprawie udziału walut obcych w bilansach banków	13
5.2. Raport w sprawie wyników oceny stosowania wytycznych EBA w sprawie testów warunków skrajnych systemów gwarancji depozytów	14
5.3. Raport roczny z prac Wspólnego Komitetu Europejskich Urzędów Nadzoru w 2024 r.	15
Spis skrótów	16

Najważniejsze w numerze

- **Plan działania UE na rzecz sztucznej inteligencji**

Dnia 9 kwietnia br. Komisja Europejska (KE) opublikowała plan działania na rzecz sztucznej inteligencji (*AI Continent Action Plan*). Plan ma na celu zwiększenie unijnych zdolności w obszarze innowacji związanych ze sztuczną inteligencją, a także wzmocnienie konkurencyjności i suwerenności technologicznej Unii Europejskiej (UE).

[więcej w pkt 1.2](#)

- **Raporty w sprawie oceny aktywności w UE banków spoza UE oraz w sprawie udziału walut obcych w bilansach banków**

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) opublikował raporty w sprawie aktywności w UE banków spoza UE oraz w sprawie udziału walut obcych w bilansach banków. EBA stwierdził, że w ostatnich latach nieznacznie spadł udział aktywów podmiotów zależnych od banków spoza UE w aktywach ogółem sektora bankowego UE. W dalszym ciągu najbardziej aktywne na rynku UE są podmioty kontrolowane przez banki z siedzibą w Stanach Zjednoczonych oraz Wielkiej Brytanii. W odniesieniu do kwestii udziału walut obcych w bilansach EBA poinformował, że banki utrzymywały w tych walutach prawie 30% swoich aktywów i 21% pasywów. Wskazał przy tym, że banki zabezpieczyły stabilne źródła finansowania w walutach obcych.

[więcej w pkt 5.1](#)

1. Komisja Europejska

1.1. Czwarta emisja obligacji UE w 2025 r.

Dnia 8 kwietnia 2025 r. KE [wyemitowała](#) w ramach emisji ciągłej (*tap issuance*) obligacje 3-letnie o wartości 5 mld euro z terminem zapadalności w lipcu 2028 r. oraz obligacje 30-letnie o wartości 3 mld euro z terminem zapadalności w październiku 2052 r. Pozyskane w ten sposób środki zostaną wykorzystane do sfinansowania programu odbudowy gospodarczej i transformacji ekologiczno-cyfrowej Next Generation EU (NGEU) oraz części pożyczkowej Instrumentu na rzecz Ukrainy, ustanowionego na lata 2024–2027. KE przeznaczy je również na sfinansowanie wyjątkowej pomocy makrofinansowej UE dla Ukrainy w formie pożyczki (w całkowitej kwocie równej 18,1 mld euro), której koszty obsługi i spłata mają zostać pokryte z nadzwyczajnych zysków pochodzących z unieruchomionych rosyjskich aktywów państwowych.

Przeprowadzona emisja obligacji była czwartą transakcją w ramach planu finansowania na pierwsze półrocze 2025 r. Przewidziano w nim emisję obligacji UE o łącznej wartości 90 mld euro. Do końca kwietnia 2025 r. KE zgromadziła łącznie prawie 58 mld euro z emisji obligacji UE dzięki przeprowadzeniu czterech transakcji konsorcjalnych na kwotę 39 mld euro oraz czterech aukcji obligacji, z których pozyskała niecałe 19 mld euro.

1.2. Plan działania UE na rzecz sztucznej inteligencji

KE [przedstawiła](#) 9 kwietnia br. *AI Continent Action Plan*, czyli plan działania na rzecz sztucznej inteligencji (*artificial intelligence*, AI). Inicjatywa ta ma przyczynić się do zwiększenia unijnych zdolności w obszarze innowacji związanych z AI oraz wzmocnienia konkurencyjności i suwerenności technologicznej UE.

Przedstawiony plan obejmuje działania skoncentrowane wokół pięciu następujących filarów:

- rozwój wielkoskalowej infrastruktury danych i infrastruktury obliczeniowej na potrzeby AI dzięki rozbudowie europejskiej sieci fabryk AI (w tym wspieranie tworzenia pięciu tzw. giga-fabryk AI z wykorzystaniem środków z funduszu InvestAI w wysokości 20 mld euro);
- zwiększenie dostępu do dużych zbiorów danych wysokiej jakości;
- opracowywanie algorytmów i wspieranie wykorzystania rozwiązań w zakresie AI w sektorach strategicznych (m.in. w bezpieczeństwie, produkcji rolno-spożywczej, przemyśle motoryzacyjnym i farmaceutycznym);
- wzmocnienie umiejętności w zakresie AI oraz ułatwienie międzynarodowej rekrutacji wysoko wykwalifikowanych ekspertów i naukowców w tej dziedzinie;
- uproszczenia regulacyjne oraz zapewnienie przedsiębiorstwom wsparcia informacyjnego w odniesieniu do wymogów zawartych w unijnym akcie w sprawie sztucznej inteligencji.

Równocześnie z publikacją *AI Continent Action Plan* KE uruchomiła proces konsultacji publicznych dotyczących planowanego unijnego aktu w sprawie rozwoju chmury obliczeniowej i AI oraz przyszłej strategii UE w sprawie zastosowania AI. Kształtowaniu tej strategii posłuży też dialog z przedstawicielami branży AI i sektora publicznego.

Dnia 9 kwietnia br. KE opublikowała plan działania na rzecz sztucznej inteligencji. Ma on na celu zwiększenie unijnych zdolności w obszarze innowacji związanych ze sztuczną inteligencją, a także wzmocnienie konkurencyjności i suwerenności technologicznej UE.

1.3. Ukierunkowane konsultacje w sprawie barier utrudniających integrację rynków kapitałowych w UE

KE rozpoczęła [publiczne konsultacje](#) w celu zebrania informacji na temat przeszkód dla integracji rynków finansowych w całej UE, w tym barier w handlu transgranicznym i rozliczaniu transakcji, rozwoju rynku funduszy inwestycyjnych i harmonizacji praktyk nadzorczych, a także uproszczeniu (*simplification*) obowiązujących ram regulacyjnych. Konsultacje, trwające od 15 kwietnia br., są istotnym elementem wdrażania strategii unii oszczędności i inwestycji (*savings and investment union*, SIU), ogłoszonej przez KE 19 marca 2025 r.¹ KE jest szczególnie zainteresowana uzyskaniem informacji zwrotnych od instytucji finansowych i innych uczestników rynku, krajowych organów nadzoru i ministerstw, Europejskich Urzędów Nadzoru, instytucji UE, organizacji pozarządowych, ośrodków analitycznych, konsumentów i środowisk akademickich. Zainteresowane podmioty mogą nadsyłać odpowiedzi za pośrednictwem kwestionariusza internetowego do 10 czerwca 2025 r.

1.4. Wniosek legislacyjny ws. rozporządzenia stymulującego inwestycje związane z obronnością w ramach budżetu UE

KE [opublikowała](#) 22 kwietnia br. wniosek legislacyjny, w którym przedstawiła projekt rozporządzenia wprowadzającego ukierunkowane zmiany w istniejących programach UE finansowanych z budżetu unijnego. Celem proponowanego rozporządzenia jest zwiększenie zdolności UE i państw członkowskich do rozwijania inwestycji i wprowadzania innowacji w obszarze kluczowych zdolności obronnych, a także ułatwienie dostępu do funduszy UE na projekty związane z obronnością i rozwój europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego.

W przedstawionym projekcie rozporządzenia KE zaproponowała następujące zmiany w istniejących programach i funduszach unijnych:

- rozszerzenie zakresu platformy na rzecz technologii strategicznych dla Europy (Strategic Technologies for Europe Platform, STEP) o technologie i produkty związane z obronnością;

¹ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z marca 2025 r.

- objęcie wsparciem Europejskiej Rady ds. Innowacji start-upów zajmujących się innowacjami związanymi z obronnością oraz innowacjami podwójnego zastosowania (tj. mogącymi służyć zarówno do celów cywilnych, jak i wojskowych);
- rozszerzenie programu „Cyfrowa Europa” o technologie podwójnego zastosowania;
- wprowadzenie dodatkowej elastyczności w wykorzystywaniu funduszy UE do wspierania europejskiego przemysłu obronnego przez umożliwienie państwom członkowskim dobrowolnego przesunięcia środków z funduszy polityki spójności na realizację działań w ramach Europejskiego Funduszu Obronnego oraz aktu o wspieraniu produkcji amunicji;
- zwiększenie wsparcia dla mobilności wojskowej i infrastruktury cyfrowej podwójnego zastosowania w ramach instrumentu „Łącząc Europę”.

Powyższe zmiany mają stanowić uzupełnienie dla pakietu uproszczeń w dziedzinie obronności, który KE przedstawi w czerwcu br.

2. Eurogrupa

2.1. Posiedzenie Eurogrupy 11 kwietnia

Podczas [posiedzenia](#) członkowie Eurogrupy omówili bieżącą sytuację w zakresie kształtowania się kursów walutowych i inflacji. W czasie dyskusji korzystano z informacji przedstawionych przez KE i Europejski Bank Centralny (EBC). Dyskusję na ten temat przeprowadzono w ramach przygotowań do Wiosennych Spotkań Grupy Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego, które odbyły się w dniach 21–26 kwietnia 2025 r. w Waszyngtonie.

Eurogrupa w składzie rozszerzonym (obejmującym przedstawicieli wszystkich 27 państw UE) dyskutowała o globalnych perspektywach gospodarczych, a także o bieżącej sytuacji fiskalnej. Ministrowie zwrócili uwagę na konieczność monitorowania wpływu zmian zachodzących w gospodarce światowej na nastroje gospodarcze, aktywność gospodarczą i poziom cen w UE.

3. Rada Unii Europejskiej

3.1. Nieformalne posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych

W dniach 11–12 kwietnia 2025 r. w Warszawie odbyło się nieformalne posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Economic and Financial Affairs Council, ECOFIN). Nieformalne posiedzenia Rady ECOFIN są organizowane podczas każdej prezydencji i odbywają się w państwie sprawującym przewodnictwo w Radzie UE. Oprócz ministrów finansów biorą w nich udział również szefowie krajowych banków centralnych z państw UE. Spotkania te stanowią forum wspólnej dyskusji ministrów finansów i prezesów banków centralnych na temat bieżących i długofalowych wyzwań dotyczących gospodarki i finansów.

Podczas posiedzenia ministrowie finansów wraz z prezesami banków centralnych dyskutowali o konkurencyjności europejskich rynków finansowych, wspieraniu środowiska inwestycyjnego oraz propozycji KE dotyczącej utworzenia unii oszczędności i inwestycji (SIU). W trakcie dyskusji podkreślono, że pogłębienie integracji rynków kapitałowych i ułatwienie dostępu do finansowania stanowią niezbędny warunek wzrostu gospodarczego, zwiększenia produktywności oraz wzmocnienia odporności UE na przyszłe kryzysy.

Ponadto przeprowadzono dyskusję dotyczącą sytuacji w handlu światowym oraz makroekonomicznych skutków nowej polityki celnej Stanów Zjednoczonych. Zwrócono przy tym uwagę na istotną rolę długofalowych działań wzmacniających odporność gospodarczą UE, takich jak dywersyfikacja łańcuchów dostaw i intensyfikacja współpracy z krajami trzecimi.

Drugiego dnia posiedzenia ministrowie wysłuchali informacji KE na temat planu finansowania europejskich zdolności obronnych (ReArm Europe). Omówili również obecne i przyszłe rozwiązania dotyczące finansowania obronności w UE.

3.2. Przyjęcie pierwszego aktu legislacyjnego z pakietu Omnibus I

Rada UE [przyjęła](#) 14 kwietnia br. [dyrektywę \(EU\) 2025/794](#) w sprawie zmiany dat stosowania niektórych wymogów dotyczących sprawozdawczości oraz należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju i zakończyła tym samym procedurę stanowienia tego aktu, przedstawionego przez KE w lutym br. Dyrektywa, opublikowana 16 kwietnia br. w Dzienniku Urzędowym UE, stanowi część pierwszego pakietu uproszczeń przepisów dla unijnych przedsiębiorców, tzw. Omnibus I², na który składają się m.in. propozycje zmian w dyrektywach w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (Corporate

² Więcej na ten temat w „Przeglądach Spraw Europejskich” z [lutego](#) i [marca](#) 2025 r.

Sustainability Reporting Directive, CSRD³) i w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD⁴). Przyjęty w kwietniu br. akt prawny przesuwa o dwa lata termin rozpoczęcia stosowania przepisów dotyczących sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (na podstawie dyrektywy CSRD) dla tych firm, dla których w 2025 r. nie zaczął się jeszcze obowiązek raportowania. Dyrektywa 2025/794 odracza także o rok termin rozpoczęcia stosowania wymogów należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (zgodnie z CSDDD).

Przesunięcia w harmonogramie stosowania ww. dyrektyw mają pozwolić unijnym współlegislatorom na wypracowanie i przyjęcie ostatecznego kształtu zmian w tych aktach prawnych.

³ Dyrektywa PE i Rady (UE) [2022/2464](#) z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju.

⁴ Dyrektywa PE i Rady (UE) [2024/1760](#) z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniająca dyrektywę (UE) 2019/1937 i rozporządzenie (UE) 2023/2859.

4. Europejski Bank Centralny

4.1. Posiedzenie Rady Prezesów, 16–17 kwietnia

Rada Prezesów EBC na [posiedzeniu](#) 16–17 kwietnia 2025 r. ponownie obniżyła trzy stopy procentowe o 25 pkt bazowych w odpowiedzi na wyraźnie postępujący proces dezinflacji oraz zgodność ścieżki inflacji z przewidywaniami ekspertów. Jednocześnie Rada Prezesów podkreśliła, że dołoży wszelkich starań, aby inflacja trwale ustabilizowała się na docelowym poziomie (2%) w średnim okresie. W świetle wysoce niepewnych warunków gospodarczych, w tym rosnących napięć handlowych, Rada nie zadeklarowała dalszej ścieżki stóp procentowych i utrzymała dotychczasowe, oparte na danych, podejście do ustalania poziomu stóp procentowych z posiedzenia na posiedzenie. Uwzględnia ono w szczególności ocenę: perspektyw inflacji w kontekście napływających danych gospodarczych i finansowych, dynamiki inflacji bazowej oraz siły transmisji polityki pieniężnej. Ponadto Rada Prezesów wyraziła gotowość do dostosowywania instrumentów polityki pieniężnej w celu zapewnienia trwałego ustabilizowania inflacji na docelowym poziomie i utrzymania płynnej transmisji polityki pieniężnej. Dodatkowym wsparciem w tym zakresie pozostaje instrument ochrony transmisji (*transmission protection instrument*).

Podczas [konferencji prasowej](#) prezes EBC Christine Lagarde przedstawiła ocenę inflacji oraz sytuacji gospodarczej w strefie euro, a także warunków finansowych i monetarnych. Według [danych](#) Eurostatu w marcu 2025 r. inflacja w strefie euro (w ujęciu rocznym) spadła do 2,2% z 2,3% odnotowanych w lutym, przy czym inflacja cen usług, komponent o najwyższej kontrybucji, ponownie spadła do 3,5% z 3,7%, inflacja cen towarów utrzymała się na poziomie z ubiegłego miesiąca (0,6%), a inflacja cen żywności wzrosła do 2,9% z 2,7%. Ponadto dodatnia dynamika roczna cen energii obserwowana przez trzy ostatnie miesiące zmieniła się w marcu i była ujemna. Inflacja wewnętrzna w strefie euro zmalała w porównaniu z końcem 2024 r., a dynamika płac stopniowo się osłabiała. Większość miar długookresowych oczekiwań inflacyjnych oscyluje wokół 2%, co sprzyja trwałemu powrotowi inflacji do celu. Zgodnie ze wstępnymi [szacunkami](#) Eurostatu w pierwszym kwartale 2025 r. gospodarka strefy euro odnotowała wzrost o 0,4% w porównaniu z poprzednim kwartałem. Negatywny wpływ na perspektywy wzrostu gospodarczego mają nasilające się zaburzenia handlu międzynarodowego, napięcia na rynkach finansowych oraz niepewna sytuacja geopolityczna. Czynniki te wpływają ograniczająco na inwestycje przedsiębiorstw oraz wydatki konsumentów. W świetle bieżącej sytuacji geopolitycznej szczególnego znaczenia nabiera podniesienie produktywności, konkurencyjności i odporności gospodarki strefy euro.

Podstawowe stopy procentowe EBC

Rada Prezesów obniżyła trzy podstawowe stopy procentowe o 25 pkt bazowych ze skutkiem od 23 kwietnia 2025 r. Jest to siódma obniżka od czerwca 2024 r. Obecnie wynoszą one:

- 2,25% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia;

- 2,40% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących;
- 2,65% – stopa kredytu w banku centralnym.

Program skupu aktywów i nadzwyczajny program zakupów w czasie pandemii

Portfele papierów wartościowych nabytych w ramach programu skupu aktywów (*asset purchase programme*, APP) oraz nadzwyczajnego programu zakupów w czasie pandemii (*pandemic emergency purchase programme*, PEPP) są nadal zmniejszane, gdyż od lipca 2023 r. w przypadku programu APP⁵, a od stycznia 2025 r. w przypadku programu PEPP⁶ Eurosystem nie reinwestuje spłat kapitału z tytułu zapadających papierów wartościowych.

4.2. Wyniki kwietniowego badania akcji kredytowej banków strefy euro

EBC [opublikował](#) 15 kwietnia br. [wyniki](#) badania akcji kredytowej banków strefy euro z uwzględnieniem zmian zaobserwowanych w ich polityce kredytowej w pierwszym kwartale 2025 r. oraz zmian oczekiwanych w drugim kwartale 2025 r. W badaniu przeprowadzonym między 10 a 25 marca 2025 r. wzięło udział 155 banków.

W pierwszym kwartale 2025 r. banki strefy euro, kontynuując politykę z ostatniego kwartału 2024 r., nieznacznie zaostrzyły wewnętrzne wytyczne lub kryteria udzielania kredytów i linii kredytowych dla przedsiębiorstw. Było to spowodowane podwyższonym w ocenie banków ryzykiem związanym z perspektywami gospodarczymi oraz sytuacją poszczególnych przedsiębiorstw. Jednocześnie, wbrew oczekiwaniom z ubiegłego kwartału, banki umiarkowanie łagodziły politykę kredytową w odniesieniu do kredytów mieszkaniowych w odpowiedzi na konkurencję na rynku bankowym. Ponadto banki w dalszym ciągu nieznacznie zaostrzały warunki udzielania kredytów konsumenckich, kierując się podwyższoną oceną ryzyka. W drugim kwartale 2025 r. banki strefy euro przewidują dalsze zaostrzenie warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych, w tym w segmencie kredytów mieszkaniowych i konsumenckich.

Złagodzone rzeczywiste ogólne warunki kredytowania zapisane w umowach dotyczących kredytów dla przedsiębiorstw i mieszkaniowych, a zaostrzono – dla kredytów konsumenckich. Głównymi czynnikami sprzyjającymi łagodzeniu warunków udzielania kredytów były niższe oprocentowanie i marże. Surowsze wymogi dotyczące zabezpieczeń w segmencie kredytów dla przedsiębiorstw oraz terminy zapadalności i wielkość kredytów w segmencie kredytów konsumenckich wpływały natomiast na zaostrzenie polityki banków.

W analizowanym okresie odnotowano nieznaczny spadek popytu na kredyty dla przedsiębiorstw oraz na linie kredytowe. Popyt spadł głównie ze względu na negatywny wpływ zmiany zapasów oraz kapitału obrotowego przedsiębiorstw. Zapotrzebowanie na kredyty mieszkaniowe nadal

⁵ Patrz: komunikat prasowy EBC z 4 maja 2023 r.: [Decyzje w sprawie polityki pieniężnej](#).

⁶ Patrz: komunikat prasowy EBC z 12 grudnia 2024 r.: [Decyzje w sprawie polityki pieniężnej](#).

silnie rośło, a zainteresowanie kredytami konsumentckimi oraz innymi formami kredytowania gospodarstw domowych zwiększało się w umiarkowany sposób. Niższe stopy procentowe oraz rosnące zaufanie konsumentów stymulowały popyt na kredyty dla gospodarstw domowych. Dobre perspektywy rynku nieruchomości dodatkowo wzmacniały popyt gospodarstw domowych na kredyty mieszkaniowe, a wydatki na artykuły trwałego użytku – popyt na kredyty konsumentckie. W drugim kwartale 2025 r. banki spodziewają się dalszego wzrostu popytu na kredyty dla gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw, przy czym w przypadku przedsiębiorstw wzrost ten będzie niewielki.

W pierwszym kwartale 2025 r. dostęp do finansowania detalicznego pozostał taki sam jak w czwartym kwartale 2024 r. Banki strefy euro odnotowały natomiast łatwiejszy dostęp do finansowania za pośrednictwem instrumentów rynku pieniężnego, papierów dłużnych oraz sekurytyzacji. Banki przewidują, że w drugim kwartale 2025 r. dostęp do finansowania detalicznego w niewielkim stopniu się poprawi, a w pozostałych segmentach rynku zasadniczo utrzyma się na tym samym poziomie.

4.3. Korona duńska dostępna w usługach TARGET

Od 22 kwietnia br. można dokonywać rozliczeń płatności hurtowych i detalicznych w systemie TARGET w koronie duńskiej. Jest to trzecia waluta dostępna w ramach usług TARGET oprócz euro i korony szwedzkiej. Bank centralny Danii jest pierwszym bankiem spoza strefy euro, którego waluta uczestniczy w trzech komponentach systemu TARGET, tj. systemie rozliczania płatności – T2, systemie rozliczania papierów wartościowych – TARGET2-Securities (T2S) oraz systemie rozrachunku płatności natychmiastowych – TARGET Instant Payment Settlement (TIPS), przy czym w komponencie T2S korona duńska jest dostępna od 2018 r.

5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

5.1. Raporty w sprawie oceny aktywności w UE banków spoza UE oraz w sprawie udziału walut obcych w bilansach banków

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego opublikował 3 kwietnia 2025 r. dwa raporty: w sprawie oceny zaangażowania na rynku finansowym UE banków mających siedzibę poza UE oraz w sprawie udziału walut obcych w aktywach i pasywach banków UE i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego opublikował raporty w sprawie aktywności w UE banków spoza UE oraz w sprawie udziału walut obcych w bilansach banków. EBA stwierdził, że w ostatnich latach nieznacznie spadł udział aktywów podmiotów zależnych od banków spoza UE w aktywach ogółem sektora bankowego UE. W dalszym ciągu najbardziej aktywne na rynku UE są podmioty kontrolowane przez banki z siedzibą w Stanach Zjednoczonych oraz Wielkiej Brytanii. W odniesieniu do kwestii udziału walut obcych w bilansach EBA poinformował, że banki utrzymywały w tych walutach prawie 30% swoich aktywów i 21% pasywów. Wskazał przy tym, że banki zabezpieczyły stabilne źródła finansowania w walutach obcych.

W pierwszym z powyższych [raportów](#) wskazano, że według stanu na koniec grudnia 2023 r. udział aktywów podmiotów zależnych od banków spoza UE w aktywach ogółem sektora bankowego UE wyniósł 10,17% (spadek z 12,2% w czerwcu 2021 r.), a w pozycjach aktywów takich jak udzielone kredyty – 8,17% (spadek z 11,4%), inwestycje w dłużne papiery wartościowe – 6,06% (spadek z 6,6%) oraz inwestycje w instrumenty pochodne – 33,73% (wzrost z 31,4%). W podziale na państwa zwiększył się udział w rynku UE podmiotów kontrolowanych przez banki z siedzibą w Stanach Zjednoczonych i Japonii, przy czym największy udział w rynku UE w dalszym ciągu mają podmioty zależne od banków ze Stanów Zjednoczonych (4,61%) oraz Wielkiej Brytanii (4,15%).

Działalność podmiotów zależnych instytucji z państw trzecich skupiała się głównie na obsłudze dużych klientów (instytucji kredytowych, podmiotów finansowych) oraz na inwestycjach w instrumenty pochodne. Raport wskazuje, że prawie trzy czwarte ich aktywów (z wyjątkiem sald gotówkowych w bankach centralnych) dotyczyło kontrahentów spoza państwa macierzystego (państwa UE, w którym dana jednostka zależna miała siedzibę). Jedynie 24% kredytów udzielono klientom z państw macierzystych, podczas gdy 33% – klientom z państw spoza UE, a najwięcej – 43% – klientom mającym siedzibę w innych państwach UE (poza państwem macierzystym).

W drugim [raporcie](#) zaprezentowano strukturę źródeł finansowania banków z EOG oraz udział istotnych walut obcych w aktywach i pasywach tych banków⁷. Aktywa banków z EOG nominowane w istotnych walutach obcych były wyższe niż ich zobowiązania w tych walutach. Banki utrzymywały prawie 30% swoich aktywów w walutach obcych, z których euro stanowiło 11%, inne waluty EOG – 1,6%, a pozostałe waluty – 16,8%. Głównym składnikiem aktywów w walutach obcych były: udzielone kredyty (67%), ekspozycje pozabilansowe (18%) oraz dłużne papiery wartościowe banku centralnego i aktywa płynne (10%). Po stronie pasywów 21% źródeł finansowania było wyrażone w walutach obcych, z których euro stanowiło 4%, waluty EOG – 1,9%, a pozostałe waluty – 14,7%. Wśród nominowanych w walutach obcych pasywów największy udział stanowiły: niezabezpieczone zobowiązania wobec podmiotów instytucjonalnych (67%), transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych (13%), depozyty na żądanie (5%) oraz obligacje zabezpieczone (4%).

W raporcie wskazano, że banki z EOG zabezpieczyły stabilne źródła finansowania. Poziom wskaźnika stabilnego finansowania netto (*net stable funding ratio*, NSFR) pozostawał powyżej wymaganego minimum nadzorczego (100%) zarówno dla całkowitego wskaźnika NSFR (dla wszystkich walut), jak i dla wskaźników dla istotnych walut obcych. Wyjątek stanowiły korona norweska oraz jen, dla których średnie poziomy tego wskaźnika spadły poniżej 100%. Średni poziom NSFR dla USD wyniósł natomiast 107,2% na koniec 2023 r., co oznacza wzrost z porównaniu z czerwcem 2021 r. (83%). Dla 60 banków (z 267) raportujących dolara jako walutę istotną wskaźnik ten wyniósł jednak mniej niż 100%.

5.2. Raport w sprawie wyników oceny stosowania wytycznych EBA w sprawie testów warunków skrajnych systemów gwarancji depozytów

EBA opublikował 7 kwietnia br. [raport](#) prezentujący wyniki oceny stosowania przez wybrane siedem⁸ systemów gwarancji depozytów (*deposit guarantee schemes*, DGS) wytycznych EBA w sprawie testów warunków skrajnych dla tych systemów⁹. Badanie EBA obejmowało różne aspekty przeprowadzania przez DGS testów warunków skrajnych. Analizie poddano w szczególności proces planowania testów, wykonanie obowiązkowych podstawowych testów, a także złożoność i dolegliwość przyjętych scenariuszy testowych. EBA oceniał również zakres współpracy DGS z innymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego w trakcie przeprowadzania testów oraz wskazane przez DGS obszary ich funkcjonowania wymagające dalszych udoskonaleń.

Wszystkie siedem analizowanych systemów zostało pozytywnie ocenionych w zakresie opracowanych programów testów oraz współpracy z innymi instytucjami sieci bezpieczeństwa

⁷ Walutę uznaje się za istotną, jeżeli zobowiązania banku nominowane w tej walucie przekraczają 5% jego zobowiązań ogółem.

⁸ Analizą objęto DGS z następujących krajów: Austria, Belgia, Finlandia, Hiszpania, Łotwa, Polska, Włochy.

⁹ Wytyczne w sprawie testów warunków skrajnych systemów gwarancji depozytów przeprowadzonych zgodnie z dyrektywą 2014/49/UE (wytyczne dotyczące testów warunków skrajnych DGS) (zmienione), EBA/GL/2021/10, 15 września 2021 r.

finansowego. Z kolei w odniesieniu do wykonania obowiązkowych podstawowych testów, złożoności i dolegliwości scenariuszy testowych, a także obszarów w ramach DGS wymagających poprawy tylko pięć systemów otrzymało oceny pozytywne. Na podstawie przeprowadzonego badania zostały sformułowane tzw. najlepsze praktyki w zakresie przeprowadzania testów, których stosowanie jest rekomendowane wszystkim systemom.

5.3. Raport roczny z prac Wspólnego Komitetu Europejskich Urzędów Nadzoru w 2024 r.

EBA opublikował 16 kwietnia br. [raport](#) podsumowujący prace Wspólnego Komitetu Europejskich Urzędów Nadzoru (European Supervisory Authorities, ESAs)¹⁰ w 2024 r. Wspólny Komitet w dalszym ciągu odgrywał istotną rolę we współpracy i wymianie informacji między ESAs, Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) i KE. Za pośrednictwem Wspólnego Komitetu Europejskie Urzędy Nadzoru badają i monitorują pojawiające się potencjalne zagrożenia dla uczestników rynków finansowych i systemu finansowego jako całości. Głównymi obszarami zainteresowań Wspólnego Komitetu w 2024 r. były: ocena czynników ryzyka dla systemu finansowego, zrównoważone finansowanie, ryzyko operacyjne i odporność cyfrowa, ochrona konsumentów, innowacje finansowe, sekurytyzacja, konglomeraty finansowe oraz europejski pojedynczy punkt dostępu.

¹⁰ Wspólny Komitet odpowiada za koordynację działań ESAs i zapewnienie międzysektorowej spójności nadzoru. W skład Komitetu wchodzi: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych.

Spis skrótów

AI	<i>artificial intelligence</i> , sztuczna inteligencja
APP	<i>asset purchase programme</i> , program skupu aktywów Europejskiego Banku Centralnego
CSDDD	Corporate Sustainability Due Diligence Directive, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1760 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniająca dyrektywę (UE) 2019/1937 i rozporządzenie (UE) 2023/2859
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju
DGS	<i>deposit guarantee schemes</i> , systemy gwarantowania depozytów
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council, Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ESAs	European Supervisory Authorities, Europejskie Urzędy Nadzoru
ESRB	European Systemic Risk Board, Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

KE	Komisja Europejska
NGEU	Next Generation EU, program odbudowy gospodarczej i transformacji ekologiczno-cyfrowej
NSFR	<i>net stable funding ratio</i> , wskaźnik stabilnego finansowania netto
PEPP	<i>pandemic emergency purchase programme</i> , nadzwyczajny program zakupów w czasie pandemii
SIU	<i>savings and investment union</i> , strategia dotycząca unii oszczędności i inwestycji
STEP	Strategic Technologies for Europe Platform, Platforma Technologii Strategicznych dla Europy
TARGET	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System, transeuropejski zautomatyzowany błyskawiczny system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym
T2S	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System 2 Securities, system rozliczania papierów wartościowych
TIPS	TARGET Instant Payment Settlement, system rozrachunku płatności natychmiastowych
UE	Unia Europejska
USD	dolar amerykański

nbp.pl

